

موک‌ها

طراح، کاربرد و مدل‌های کسب و کار

ژان چارلز پارول، یو ایل‌بومین و کله ثوری

ترجمه

معصومه مسعود

دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر خدیجه علی‌آبادی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر ناصر مزینی

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران

سرشناسه:

پومرول، ژان-شارل

Pomerol, Jean-Charles

عنوان و نام پدیدآور:

موک‌ها: طراحی، کاربرد و مدل‌های کسب‌وکار / ژان چارلز پامرول،
ایو اپلپوین و کلر ثوری؛ ترجمه معصومه مطور، خدیجه علی‌آبادی،
ناصر مزینی.

مشخصات نشر:

تهران: بوی کاغذ، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری:

۱۵۶ ص.: جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک:

978-600-96818-2-2

وضعیت فهرست‌نویسی:

فیبا

داشت:

عنوان اصلی: MOOCs : design, use and business
models,c2015.

موضوع:

موک (آموزش برپایه وب)

موضوع:

آموزش از راه دور

موضوع:

آموزش عالی — آموزش به کمک کامپیوتر

شناسه افزوده:

مطور، معصومه، ۱۳۵۷ -، مترجم

شناسه افزوده:

مزینی، ناصر، ۱۳۴۶ -، مترجم

شناسه افزوده:

علی‌آبادی، خدیجه، ۱۳۴۳ -، مترجم

رده‌بندی کنگره:

LB۱۰۴۴/۸۷۱۳۹۵۸-۹۰۱/۱

رده‌بندی دیویی:

۳۳۴۴۶۷۸-۰۱۱

شماره کتابشناسی ملی:

۳۳۴۴۶۷۸-۰۰۸

ناشر بوی کاغذ

تهران، شهرک امید، تلفن: ۰۲۱-۷۷۰۸۰۰۶۶، تلفن همراه: ۰۹۲۱۲۵۷۶۵۹۳

پست الکترونیک: bookapub@gmail.com، وبسایت: www.bookapub.ir

MOOCs: Design, use and Business

موک‌ها

Models

طراحی، کاربرد و مدل‌های کسب‌وکار

First Edition / 2015

ژان چارلز پامرول، ایو اپلپوین و کلر ثوری

Jean-Charles Pomerol

ترجمه معصومه مطور، دکتر خدیجه

Yves Epelboin

علی‌آبادی، دکتر ناصر مزینی

Claire Thoury

ناظر فنی چاپ: رضا جعفری

مدیر تولید: احمد رمضانی

چاپ: اول، ۱۳۹۵

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: سفیر قلم

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۸۱۸-۲-۲

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹	 مقدمه مترجمان
۱۱	 یک. موک چیست؟
۱۱	 ۱.۱ از یا تیری راه دور تا موک
۱۷	 ۲.۱ موک چیست؟
۲۳	 ۳.۱ ایکس موک، سی. وک و سایر اسپوک ها
۲۳	 ۱.۳.۱ ایکس موک ها
۲۵	 ۲.۳.۱ سی موک ها
۲۹	 ۳.۳.۱ اسپوک ها
۳۰	 ۴.۳.۱ سوک ها
۳۱	 پی نوشت ها
۳۳	 دو. چگونه اقدام به ساخت موک نماییم؟
۳۳	 ۱.۲ از دوره مرسوم تا موک
۳۵	 ۲.۲ منابع انسانی مربوط برای ساختن موک
۳۵	 ۱.۲.۲ کارکنان آموزش
۳۶	 ۲.۲.۲ طراح آموزشی
۳۷	 ۳.۲.۲ ویدئو
۳۹	 ۴.۲.۲ طراحان گرافیک و مدیران وبسایت
۳۹	 ۵.۲.۲ یکپارچه کننده
۴۰	 ۶.۲.۲ آزمونگرها

۴۰	 ۷.۲.۲ مدیر پروژه
۴۱	 ۳.۲ مراحل مرتبط با نصب موک
۴۱	 ۱.۳.۲ اعلان‌ها
۴۲	 مرحله ۱: پروژه
۴۳	 مرحله ۲: تولید
۴۵	 ۴.۲ منابع مورد نیاز
۴۹	 ۵.۲ رزلیفه ایجاد پست
۵۱	 ۶.۱ میزان منابع انسانی مورد نیاز برای ساخت موک
۵۱	 ۶.۲ استادان
۵۴	 ۲۶.۱ شرکت‌کنندگان پشتیبان آموزش
۵۶	 ۳۶.۲ شرکت‌کنندگان بخش پشتیبانی فنی
۵۸	 ۷.۲ هزینه موک
۵۸	 ۱.۷.۲ تدارکات
۵۹	 ۲.۷.۲ بستر نرم‌افزاری
۶۰	 ۳.۷.۲ بستر سخت‌افزاری
۶۲	 ۴.۷.۲ منابع انسانی
۶۶	 پی‌نوشت‌ها
۶۷	 سه. موک برای چه فردی و با چه هدفی ایجاد می‌شود؟
۶۷	 ۱.۳ مخاطبان
۶۸	 ۱.۱.۳ موک در دانشگاه
۷۰	 ۲.۱.۳ یادگیری مادام‌العمر
۷۱	 ۲.۳ استفاده مناسب از موک
۷۱	 ۱.۲.۳ موک به‌عنوان ابزار ارتباط
۷۴	 ۲.۲.۳ موک، یادگیری از راه دور و آموزش مقدماتی
۷۷	 ۳.۲.۳ موک و آموزش مستمر
۷۸	 ۳.۳ ارزشیابی فراگیران و مدرک

۴.۳ پیگیری موک و موک‌هایی «همراه با مربی» ۸۳

پی‌نوشت‌ها ۹۱

چهار. تأمین هزینه مالی و طراحی موک ۹۳

۱.۴ چه مزایایی از موک‌ها کسب می‌شود و چه منافعی می‌توان از کاربرد

آنها به‌دست آورد؟ ۹۳

۱.۱.۴ در دانشگاه‌ها ۹۳

۱.۴؛ ادامه تحصیل ۹۴

۳.۱.۲ ارزش داده‌ها ۹۶

۲.۴ تأمین مالی موک ۹۹

پی‌نوشت‌ها ۱۰۶

پنج. موک‌ها و آموزش حال ۱۰۷

۱.۵ موک‌ها و دانشگاه‌ها ۱۰۷

۱.۱.۵ دانشگاه چیست؟ ۱۰۸

۲.۱.۵ بازار هدف دانشگاه چه کسی است؟ ۱۰۸

۳.۱.۵ کدام دانشگاه‌ها؟ ۱۱۰

۴.۱.۵ موک‌ها در دانشگاه‌ها و «انقلاب آموزش» ۱۱۱

۵.۱.۵ آیا پایان دانشگاه‌ها فرا رسیده است؟ ۱۱۵

۲.۵ موک‌ها و یادگیری مادام‌العمر ۱۱۹

۱.۲.۵ در حال حاضر بزرگ‌ترین گروه‌های کاربران موک «دسانی

هستند؟ ۱۲۰

۲.۲.۵ کاربردهای متنوع موک‌ها ۱۲۳

پی‌نوشت‌ها ۱۲۶

شش. نتیجه‌گیری‌ها: چه آینده‌ای در انتظار موک‌ها است؟ ۱۲۷

۱۶ «بودن یا نبودن موک» ۱۲۷

۲۶ موک‌ها چرا و برای چه کسی باید طراحی شوند؟ ۱۳۱

۳۶ جهت حمایت از طراحی موک چه اقدامی می‌توان به عمل آورد؟ ۱۳۶

۱.۳۶ بسترهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری ۱۳۶

۲.۳۶ تشویق طراحان ۱۳۹

۴۶ جهت حمایت از کاربران موک چه اقدامی می‌توان به عمل آورد؟ ۱۴۰

۵۶ گامی به سمت خانه‌های یادگیری دیجیتال ۱۴۲

پی‌نوشت‌ها ۱۴۴

کتاب‌شناسی ۱۴۵

واژه‌نامه ۱۴۹

مقدمه مترجمان

از دیر باز بسیاری از معلمان از سبک سستی برگزاری کلاس‌های درس شکایت داشتند. «پروین» استاد دانشگاه استنفورد می‌گوید: «من در استنفورد برای حدود ۲۰۰ دانشجو درس می‌دادم. من محصولات مصنوعی ارائه می‌کنم و همه از این کلاس لذت می‌بریم. ولی نکته جالب این است که من یک مبحث پیشرفته را بر اساس تکنولوژی آموزشی کاملاً سستی ارائه می‌دهم. این همان فناوری کلاس‌های درس قرن ۱۴ است، یعنی یادداشت‌برداری، نوشتن روی تابلو و چند نفر که در انتهای کلاس چرت می‌زنند!». در سال‌های گذشته تلاش‌های زیادی جهت تغییر این رویکرد آموزش صورت گرفت تا اینکه موک پدید آمد. ایده اصلی در ارائه موک تحول در نظام آموزشی سستی است یعنی قرار است با موک شیوه ارائه محتوای آموزشی تغییر کند.

موک در فارسی با ترجمه تحت‌اللفظی «درس باز آنلاین: بزرگ» یا «دروس آنلاین فراگیر» یا تعابیر مشابه این شناخته می‌شود، اما گذشته از ترجمه اندکی سنگین به محتوای آموزشی اطلاق می‌گردد که به شکل آزاد و اغلب رایگان برای گروه تقریباً نامحدودی از علاقه‌مندان ارائه می‌شود. این نوع محتوا بلافاصله پس از صرف به جامعه آکادمیک در سال ۲۰۰۸ با استقبال گسترده دانشگاه‌های مطرح دنیا مواجه شد. تاکنون بسیاری از دانشگاه‌های معتبر جهان دروس زیادی را بدین شکل تولید کرده‌اند و در اینترنت قرار داده‌اند و علاقه‌مندان زیادی از سراسر دنیا از آنها استفاده می‌کنند. در یک کلاس درس به صورت همزمان و غیرهمزمان ده‌ها هزار نفر شرکت می‌کنند و از بهترین استادان آن حوزه بهره‌مند می‌شوند که واقعیتهای آرمانی و امکانی بی‌نظیر است.

البته شاید تردید کنید که دیگر به دانشگاه یا مدرسه نیازی نیست و اندک اندک

فضای فیزیکی دانشگاه منسوخ خواهد شد، اما این گونه نیست. موک بخشی از دروس را شامل می‌شود که قابل تکرار و ارائه یک‌طرفه باشند. به عبارت دیگر باید اذعان نمود که در کنار مزایای حیرت‌انگیز موک، انتقاداتی نیز به آن وارد است از جمله این حقیقت که دروسی که با هزاران نفر مخاطب برگزار می‌گردد امکان تعامل و پاسخگویی به سؤالات دانشجویان به حداقل می‌رساند یا عملاً غیرممکن خواهد نمود. به تعبیر دیگر، نقش معلم در این نوع آموزش فقط در فرآیند تولید محتوا و طرح و تهیه و تولید درس در نظر گرفته شده است و پس از آن، حداقل به شکل فانتزی، نقشی برای معلم قابل تصور نیست. تعاملات دو یا چند نفره بین دانشجویان و حتی ارزیابی، فرآیندی خودکار داخل موک نیز نمی‌تواند کاملاً جایگزین نقش معلم باشد. علاوه بر این، ارتباط چهره به چهره نیز در این شیوه کمرنگ می‌شود. لیکن به رغم نقادان فوق، با موک عدالت آموزشی به بهترین شکل فراهم می‌شود و دانشجویان مستعد، صرفه‌مند از اقصی نقاط جهان می‌توانند بدون هزینه به کیفی‌ترین محتواهای آموزشی دسترسی داشته باشند و به فراخور توانایی خود از آنها بهره‌مند شوند چیزی که قبلاً رؤیایی به نظر می‌رسید. لذا باید از این فرصت به نحو احسن استفاده نمود و ما نیز در کشور خود در مسیر تولید و بهره‌برداری از موک تلاش کنیم. کتاب حاضر ترجمه یکی از بهترین منابع روز دنیا در این زمینه است. این مجموعه شامل تعاریف پایه و معرفی جامع و مفیدی از یازمندی‌های تولید موک است. امید که برای علاقه‌مندان و متخصصان در این حوزه مفید واقع گردد.